

Verwijderde of onleesbaar gemaakte serienummers

Regelmatig worden bij strafrechtelijke onderzoeken voorwerpen inbeslaggenomen waarvan het serienummer is verwijderd en/of onleesbaar is gemaakt. Denk hierbij aan (brom/snor)fietsen, motorblokken, gereedschapsmachines, consumenten elektronica, smartphones, muziekinstrumenten etc.

Doordat een voorwerp zonder serienummer, geen uniek karakter (meer) heeft, kan het niet aan een strafbaar feit gelinkt worden en moet daarom weer worden teruggegeven aan de beslagene (artikel 116 lid 1 Sv).

Volgens de Hoge Raad is het een feit van algemene bekendheid dat voertuigen voorzien van een vals, vervalst of verwijderd identificatienummer van diefstal afkomstig plegen te zijn.

Het feit dat de Hoge Raad het alleen heeft over voertuigen en dat voorwerpen zoals machines, consumenten elektronica, smartphones en muziekinstrumenten niet worden genoemd, komt omdat de Hoge Raad reageert op een concrete casus en zich dan meestal niet uitlaat over andere voorbeelden.

Wij mogen er van uitgaan dat het een feit van algemene bekendheid is dat alle voorwerpen voorzien van een vals, vervalst of verwijderd identificatienummer van misdrijf afkomstig plegen te zijn.

Per 1 januari 2017 vond aanpassing plaats van de “witwaswetgeving”. Met deze wet zijn de delicten “eenvoudig witwassen” (art. 420bis.1 Sr) en “eenvoudig schuldwitwassen” (art. 420quater.1 Sr) toegevoegd aan de reeds bestaande witwaswetgeving. Deze (aanvullende) delicten hebben betrekking op het verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit enig eigen misdrijf.

Dit betekent: Als iemand zo’n voorwerp met verwijderd serienummer in bezit heeft, moet die persoon redelijkerwijs vermoeden dat het voorwerp niet eerlijk is verkregen en maakt die persoon zich schuldig aan schuldwitwassen (420 quater.1 onder a Sr).

Dit gaat alleen niet op:

- als je kan bewijzen dat die persoon het goed uit eigen misdrijf onder zich heeft. Dan maakt die persoon zich namelijk schuldig aan dat misdrijf [bijvoorbeeld diefstal (310 Sr) of verduistering (321 Sr) of opzetheling (416 Sr)] en daarnaast ook aan eenvoudig schuldwitwassen (420 quater.1 Sr).
- als je kan bewijzen dat die persoon zelf de verhullingshandeling van het verwijderen van het identificatienummer heeft verricht. Dan maakt die persoon zich namelijk schuldig aan witwassen (de opzet-variant, 420 bis, eerste lid, sub a Sr) en daarnaast ook aan eenvoudig schuldwitwassen (420 quater.1 Sr)."

In alle gevallen kan ten aanzien van de voorwerpen worden gehandeld als waren zij onttrokken aan het verkeer (als het voorwerpen betreft die zonder nummer niet in het maatschappelijk verkeer mogen, denk aan voertuigen) of als waren zij verbeurd verklaard (als het voorwerpen betreft die wel zonder nummer in het maatschappelijk verkeer mogen). Tenzij er een reëel uitzicht is op het vinden van de daadwerkelijke rechthebbende; dan moet je het bewaren ten behoeve van de rechthebbende.

Let er wel op dat de aan het verkeer onttrokken goederen pas weer in het verkeer kunnen worden gebracht als zij een nieuw identificatienummer hebben gekregen.

Voor wat betreft de verbeurdverklaarde goederen geldt die verplichting niet; als bijvoorbeeld zo'n machine via Domeinen wordt verkocht, kan de koper altijd bewijzen dat hij/zij die machine zo heeft aangeschaft van Domeinen en dat hij/zij zich dus niet schuldig maakt aan overtreding van de strafwet.

Voor opkopers / handelaars in gebruikte goederen kan dit extra gevolgen hebben. Wanneer een opkoper / handelaar wordt veroordeeld voor het witwassen (o.a. van goederen waarvan het serienummer is verwijderd of onleesbaar is gemaakt) kan hem door de rechter worden verboden nog langer dit beroep uit te oefenen.

Artikel 420 quinquies

"Bij veroordeling wegens een der in de artikelen 420bis tot en met 420quater omschreven misdrijven kan ontzetting van de in artikel 28, eerste lid, onder 1°, 2° en 4°, vermelde rechten worden uitgesproken en kan de schuldige worden ontzet van de uitoefening van het beroep waarin hij het misdrijf heeft begaan."

Auteur: Roel Sleurink, fenomeenonderzoeker DRR MN in samenspraak met mr. A.J.S. (Arnoud) Visser, officier van justitie, OM parket MN